

VELKÉ PETROVICE

Krajinný okrsek č. 8

Výměra okrsku	971 ha
Zájmové obce	Velké Petrovice (578 ha), Police nad Metují (86 ha), Česká Metuje (37 ha), Žďár nad Metují (121 ha), Bezděkov nad Metují (100 ha), Hronov (12 ha), Stárkov (3 ha), Vysoká Srbská (36 ha)
Typologie dle ZÚR	Lesozemědělské krajiny
Základní popis	Od západu k východu svažující se lesozemědělský okrsek nepravidelného tvaru, jehož osou je meandrující tok Metuje v úseku mezi Českou Metují (na severu) a Hronovem (na jihu). Jeho komunikační východní tangentou je silnice II/303 mezi Hronovem a Policí nad Metují. Velké Petrovice se rozkládají v těžišti území na skalním masivu nad řekou Metují s dalekými výhledy do kraje – od Ostaše přes Javoří a Orlické hory až po Krkonoše. Severozápadněji proti proudu řeky leží Maršov nad Metují. Říčka Dunajka spojuje svým kaňonem V. Petrovice se severněji ležícím Žďárem nad Metují.

Vlastní krajina dle ÚSK KHK	Broumovsko
Katastrální území	Velké Petrovice (451 ha), Maršov nad Metují (127 ha), Police nad Metují (79 ha), Radešov nad Metují (7 ha), Česká Metuje (14 ha), Metujka (23 ha), Žďár nad Metují (121 ha), Bezděkov nad Metují (100 ha), Stárkov (0 ha), Velký Dřevíč (3 ha), Žabokrký (9 ha), Horní Dřevíč (3 ha), Vysoká Srbská (36 ha)
Platná ÚPD	ÚP Česká Metuje 2011, ÚP Velké Petrovice 2017, ÚP Stárkov 2015, UPM Hronov 2005, změna č. 1 ÚPM Hronov 2012, ÚP Police nad Metují 2014, rozpracovanost Zč.1 ÚP Police nad Metují, ÚP Žďár nad Metují 2008, Zč.1 ÚP Žďár nad Metují 2013, ÚP Bezděkov nad Metují 2019, ÚP Vysoká Srbská 2011, rozpracovanost změna č. 1 ÚP Vysoká Srbská
Zpracované komplexní pozemkové úpravy	Velké Petrovice - ukončena 2005; Maršov nad Metují - ukončena 2003; Metujka - předpokládané zahájení 2020

RÁMCOVÉ PODMÍNKY VYUŽITÍ (ÚZEMNÍ PLÁNY OBCÍ)

Podmínky pro uspořádání krajiny (vztah sídlo krajina)	Velké Petrovice na ostrohu nad Metují až k Petrovičkám mají připravený rozvoj především ve využití BV, ochranu vyžadují rozvoje ve vyšší poloze (k Petrovičkám), které atakují otevřenou krajinu, níže k řece jsou rozvoje jasně terénně limitovány. Metuje na východním okraji okrsku v souběhu s provozními liniemi silnice a železnice, které jsou frekventované s doprovodem menších areálů výroby. Maršov nad Metují s mnoha drobnými rozvojovými plochami pro bydlení a rekreaci v cenné urbánní struktuře.
Využití ploch	Využití řady rozvojových ploch především pro BV a podnikání při železnici. Je nutné vyžadovat a zajistit podmínky pro plynulý přechod rozvoje do volné krajiny.
Podmínky pro turismus a rekreační využití krajiny	Průměrné a vcelku stabilizované podmínky, nejlepší v meandru Metuje u Maršova nad Metují (křižovatka turistických tras) a po jejím proudu (turistika podél řeky, rybaření). Pro zásadní rozvoj turistiky nemá území příliš atraktivní podmínky, rozvojový potenciál, ale tvoří cyklotrasa 22 a blízkost Vysokého kamene a Jiráskových skal.
Ochrana přírodních hodnot	EVL Metuje a Dřevíč a EVL Kozínek – postupovat dle SDO a plánu péče CHKO. Památné stromy – Vavřenova lípa a Štajerova lípa; zajistit ochranu nezastavitelnosti v rámci ochranného pásma.
Ochrana kulturních a historických hodnot	Z hlediska památkové ochrany je třeba, kromě zříceniny hradu Vlčince, zmínit vyhlášenou Vesnickou památkovou zónu Maršov a četné prvky drobné lidové architektury. Cenné je urbánní založení Petrovic s okrouhlou návší a rovněž Petroviček v terénním úvalu. Zajímavou stavebně dopravní pozoruhodností je železniční tunel pod V. Petrovicemi, vybudovaný v r. 1875 na trati Choceň-Meziměstí pro dvojkolejný provoz v délce necelých 300 m.
Ochrana estetických hodnot a krajinného rázu	Zachovat siluetu sídel a zajistit ochranu zemědělské krajiny před vstupy dalších hmotově výrazných staveb zemědělské prvovýroby. Podporovat drobnější měřítko členění zemědělských pozemků. Jedná se o území s vysokým stupněm ochrany (II pásmo) krajinného rázu (Vorel et al. 2010):

	<p>V pásmu II je nutno novou výstavbou, přestavbou nebo změnou využití území respektovat existující charakteristické a cenné vizuální vztahy zástavby a krajinného rámce včetně existujícího vztahu zastavěných a nezastavěných ploch. Nová zástavba dotváří urbanistickou strukturu na volných plochách uvnitř zastavěného území mimo lokality s typickými znaky tradiční zástavby a urbanistické struktury.</p> <p>V pásmu II je možná výstavba na v okrajových částech existující zástavby, zejména v kontextu s existujícími lokalitami novodobé zástavby. Nesmí přitom dojít k negativní změně existující siluety zástavby nebo výraznému narušení přechodu zástavby do krajiny.</p> <p>Nová výstavba nebo změna využití území nesmí výrazněji snížit význam přírodních prvků a struktur krajiny v krajinné scéně.</p> <p>Při hodnocení vlivu záměrů na krajinný ráz nelze v pásmu II připustit silný zásah do některého z pozitivních znaků jednotlivých charakteristik krajinného rázu, zejména do přírodních a estetických hodnot, do ZCHÚ, kulturních dominant, harmonického měřítko a vztahů.</p> <p>V pásmu II nelze připustit takové zásahy, které jsou v souhrnu z hlediska míry zásahu do hodnot krajinného rázu na hranici přijatelnosti.</p>
Podmínky pro zlepšení vodního režimu	<p>Vytváření územních podmínek (nezastav. území) v rámci vodotečí a jejich okolí (zejm. niv). V rámci zastavěných území sídel podél vodních toků počítat s PBPO, pozor na kolizi s EVL M-D a reg. koridor ÚSES Metuje. V rámci protipovodňové ochrany se jedná zejména o ochranu a podporu fungující retence v záplavových územích.</p> <p>Na území obce Velké Petrovice je nutné rozšíření stávající kanalizace spolu s rekonstrukcí některých stávajících částí. Cílem je kompletní odkanalizování obce Velké Petrovice a výstavba ČOV, která bude sloužit i pro místní části Petrovičky a Maršov nad Metují. Cílem zamezením přímého vypouštění odpadních vod a zefektivněním čištění je zlepšení stavu životního prostředí a kvality vody vodního toku Metuje, která je recipientem pro obec i místní části.</p> <p>Rámcově vymezené plochy údolní nivy řeky Metuje a Židovky v ÚPD či podrobnějších plánech zpřesnit a zajistit jejich nezastavitelnost.</p> <p>VN Židovka – v plánu oblasti povodí Horního a středního Labe. V rámci ÚPD (Vysoké Srbské a Bezděkova n. Metují) s tímto územím počítat jako s potencionální rezervou a neumísťovat zde nové zastavitelné plochy.</p>
Podmínky protierozní ochrany a ochrany ZPF a PUPFL	<p>Zemědělská půda v okrsku se rozprostírá zhruba na 437 ha, což činí téměř 45 % výměry celého okrsku. U téměř 68 % půdních bloků je evidována kultura standardní orná půda, u přibližně 30 % je evidován trvalý travní porost a zhruba u 2 % je evidován travní porost na orné půdě.</p> <p>Nové zastavitelné plochy je doporučeno situovat mimo půdy s nejvyšší produkční schopností. Tyto plochy je nutno vymezovat v souladu s § 55 odst. 4 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu a § 4 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu. V případě realizace záborů zemědělského půdního fondu a vymezování nových zastavitelných ploch je doporučeno vymezovat tyto plochy takovým způsobem, aby docházelo k co nejmenší fragmentaci zemědělského půdního fondu. Důležité je především zamezit vzniku podměrečných ploch, které nejsou z hlediska dalšího zemědělského užívání účelně využitelné.</p> <p>Lesní porosty se v rámci okrsku rozprostírají na přibližně 357 ha, což činí téměř 37 % výměry celého okrsku. Z hlediska kategorizace mají nejvýraznější zastoupení lesy hospodářské. Z hlediska podrobnějšího popisu lesních ekosystémů převažují hospodářské lesy jehličnaté, hospodářské lesy smíšené a bučiny. Klasifikace dle smíšenosti vykazuje zastoupení jehličnatých lesů přibližně 53 %, smíšené porosty</p>

	<p>pak mají zastoupení zhruba 39 %. Z hlediska potenciální přirozené vegetace lze v území identifikovat především oblast bučiny s kyčelnicí devítilistou a v menší míře pak oblast bikové bučiny. Zájmový okrsek se nachází ve třetím – dubovo-bukovém a čtvrtém – bukovém lesním vegetačním stupni.</p> <p>V případě realizace záborů pozemků určených k plnění funkce lesa a vymezování nových zastavitelných ploch je doporučeno vymezovat tyto plochy takovým způsobem, aby docházelo k co nejnížší fragmentaci lesních porostů – pozemků určených k plnění funkce lesa. Důležité je především zamezit vzniku podměrečných ploch, které nejsou z hlediska dalšího hospodaření účelně využitelné a zároveň představují potenciální riziko z hlediska snížení jejich ekologické hodnoty.</p>
Podmínky pro zlepšení biodiverzity a ekologické stability	<p>Jedná se území ekologicky relativně méně stabilní se stabilizovanými částmi v rámci lesních porostů Černého lesa, Vlčince a kopce Zděřiny. Z hlediska fragmentace se jedná o okrsek s vyšší mírou fragmentace krajiny. Převážná část okrsku mimo zastavěné území sídla spadá do jádrové zóny Biotopu vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců. V rámci ÚPD zajistit nezastavitelnost volné krajiny mimo dostavbu stávajících sídel.</p> <p>Vymezení nezastavitelných ploch krajinné zeleně pro realizaci interakčních prvků ÚSES s ohledem na další krajinné funkce (viz protierozní ochrana a zlepšení vodního režimu). Konkrétně doplnit interakční prvky ÚSES do velkých ploch orné půdy podél nových cest realizovaných na základě KPÚ.</p>
Podmínky pro využití brownfields a míst se zvýšenou ekologickou zátěží	<p>Dle ÚAP ORP Náchod není v okrsku identifikována žádná stará ekologická zátěž. Brownfieldy nejsou v okrsku vymezeny, provozy jsou transformovatelné na jiná využití (evidovaný (st.24/1) zanikl jako brownfield výstavbou bytového domu). Zemědělský areál Velké Petrovice v exponované poloze začlenit do krajiny vhodným ozeleněním. Plochy u nádraží jsou výhledově určeny k přestavbě.</p>

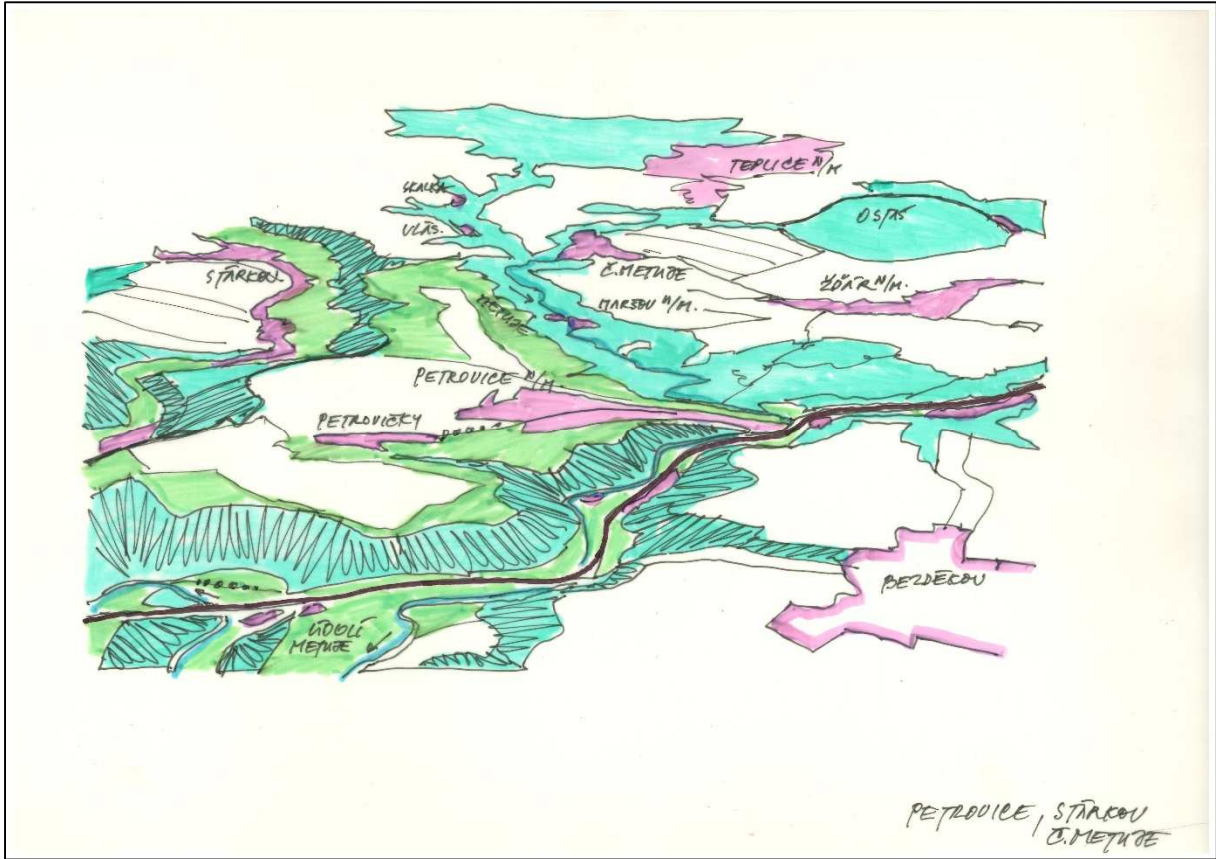
RÁMCOVÁ DOPORUČENÍ PRO OPATŘENÍ (VEŘEJNÁ SPRÁVA, SPRÁVCI ÚZEMÍ, VLASTNÍCI)

Doporučení pro zlepšení vodního režimu	<p>V rámci ÚSK byla podél toku Metuje a Židovky rámcově vymezena údolní niva. Údolní nivu je nutné respektovat jako významnou plochu pro rozliv vod při povodňových stavech a jako lokalitu s významným biologickým a ekostabilizačním potenciálem a chránit ji před zastavěním.</p> <p>Zajistit ochranu fungující retence záplavových území nebo toků v sevřených údolích a realizaci dílčích opatření pro zlepšení hydromorfologické struktury toků a niv Metuje, Židovky, Ledhujky a Dunajky.</p> <p>V rámci zastavěného území Maršova n. Metují vhodně kombinovat opatření PBPO (složený profil se stěhovavou kynetou - revitalizovaným korytem) + v odůvodněných případech pouze lokální technická PPO (nesmí být v kolizi s ochranou regionálního biokoridoru ÚSES a EVL Metuje – Dřevíč).</p>
Doporučení pro zemědělství	<p>Na základě výsledků analytické části týkající se zemědělského půdního fondu v zájmovém okrsku lze konstatovat, že lze u řady pozemků v tomto okrsku identifikovat vysoké ohrožení vodní erozí. V rámci tohoto okrsku je doporučeno klást důraz na dodržování pravidel protierozní ochrany, především z hlediska organizačních a agrotechnických protierozních opatření.</p> <p>Jako nejproblematictější katastrální území se v rámci tohoto okrsku jeví k. ú. Velké Petrovice a Maršov nad Metují, které mají majoritní podíl na výměře okrsku – dodržovat rozhodnutí KPÚ o protierozních opatřeních! Doporučeno je také v maximální možné míře provádět obdělávání orné půdy po vrstevnici, vyloučení</p>

	<p>erozně nebezpečných plodin z osevních postupů a realizace dalších organizačních a agrotechnických protierozních opatření. Doporučeno je rovněž členit rozlehlejší půdní bloky travnatými pásy. Doporučeno je také doplnit dopravní síť, především hierarchicky nižších tříd a polních cest doprovodnou zelení, mělo být v rámci KPÚ – odpor sboru vlastníků. Na základě analýz vyplývajících z doplňujících průzkumů a rozborů a upřesňujících terénních průzkumů provedených v rámci návrhové části územní studie krajiny je tato opatření doporučeno přednostně realizovat na následujících půdních blocích: 2903 (k. ú. Maršov nad Metují), 1003/1 (k. ú. Velké Petrovice a Maršov nad Metují), 1102/1 (k. ú. Velké Petrovice), 1202/2 (k. ú. Velké Petrovice).</p> <p>Z hlediska požadavků na realizaci podrobnějších protierozních opatření bylo v rámci okrsku identifikováno několik půdních bloků, u kterých je doporučeno provést zatravnění nebo technické protierozní opatření. Tyto půdní bloky jsou zřejmé z mapových příloh územní studie krajiny.</p> <p>Okrsek zasahuje do I., II. i III. zóny CHKO Broumovsko. Hospodaření v okrsku je tedy nutno podřídit požadavkům ochrany přírody a krajiny. Požadavky pro hospodaření v CHKO Broumovsko s akcentem na protierozní ochranu jsou uvedeny níže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zachovávat stávající funkci luk a pastvin, jejich přeměna na ornou půdu je možná pouze ve výjimečných případech, • pastvu provádět v souladu s ekologickou únosností pozemků, tzn. nepřekračovat výši přípustného stavu zvířat, aby nedocházelo k ohrožení pozemků erozí, • diverzifikovat biotopy v krajině, zejména zachovat křovinné biotopy, remízy, lesní lemy, meze, • podél vodních toků zachovat pruh TTP minimálně v šířce funkční nivy podle erozního ohrožení.
<p>Doporučení pro lesní hospodářství</p>	<p>Vzhledem ke skutečnosti, že okrese zasahuje do I., II. a III. zóny CHKO Broumovsko, je nutno podřídit hospodaření v lesních porostech požadavkům ochrany přírody a krajiny. Požadavky na hospodaření v jednotlivých zónách jsou uvedeny v bodech níže:</p> <p>Lesy v I. zóně budou plnit převážně mimoprodukční funkce. V I. zóně budou cíleně pěstovány porosty stanovištně původních dřevin (v závislosti na stanovištích zejména listnáče, jedle, ale na stanovištích jejich přirozeného výskytu i borovice lesní a smrk ztepilý). Geograficky nepůvodní druhy se prakticky nebudou vyskytovat, s výjimkou modřínu opadavého se s jejich dalším využitím neuvažuje. Lesní porosty budou smíšené (jednotlivě nebo skupinově), druhově, věkově a prostorově diferencované, s vysokou ekologickou stabilitou. Při obnově lesních porostů se bude maximálně využívat přirozená obnova stanovištně původních dřevin, ve vhodných podmínkách budou při obnově využívány výběrné principy. V lesích bude běžně zůstat část odumřelého dřeva různých dimenzí pro udržení biodiverzity. Dřeviny a jejich zastoupení budou při umělé obnově voleny podle přirozených dřevinných skladeb. V části I. zóny (vybrané části NPR) budou lesy ponechány samovolnému vývoji včetně neprovádění nahodilých těžeb a výsadeb dřevin.</p> <p>Ve II. zóně budou pěstovány druhově bohaté, věkově a prostorově diferencované lesní porosty tvořené alespoň cca 40–60 % stanovištně původními dřevinami. Bude převažovat přirozená obnova porostů, na obnovních sečích budou ponechávány výstavky stanovištně původních dřevin. Náseky, příp. holé seče se budou používat zejména při přeměnách porostů s nevhodnou druhovou skladbou. V bukových (příp. jiných listnatých) porostních typech se při obnově porostů nebude snižovat zastoupení stanovištně původních dřevin. Ve smrkových porostech bude cíleně pěstován zvýšený podíl stanovištně původních listnáčů a jedle, aby se zvýšila jejich</p>

	<p>ekologická stabilita. V lesích bude zůstat část odumřelého dřeva. Při obnově budou pro udržení biodiverzity ponechávány jednotlivé stromy (případně jejich skupiny) do fyzického rozpadu.</p> <p>Ve III. zóně budou lesy obhospodařovány běžným způsobem. Budou pěstovány porosty produkčně významných geograficky původních druhů, zejména smrk ztepilý, borovice lesní, buk lesní s příměsí dalších stanovištně původních druhů zajišťující jejich větší odolnost proti kalamitám a ekologickou stabilitu. Porostní skladba i struktura bude zjednodušená. V závislosti na ekologických nárocích dřevin a stanovištních podmínkách se bude uplatňovat přirozená i umělá obnova.</p> <p>Z hlediska těžebně-dopravních technologií bylo v rámci okrsku identifikováno několik porostů, ve kterých je doporučeno aplikovat specifické těžebně-dopravní technologie. Tyto lesní porosty jsou zřejmé z mapových příloh územní studie krajiny.</p>
Doporučení pro tvorbu ekologicky stabilní krajiny	<p>Stávající aleje a stromořadí doprovázející polní cesty udržovat a dosazovat. V lokalitě je celá řada míst pro novou výsadbu (tvorbu mezí) na pomezí půdních bloků a podél stávajících, historických a KPÚ obnovených polních cest (např. jako interakční prvky ÚSES). Doplnění liniové zeleně, mezí či travnatých pásů do intenzivně zorněné „náhorní plošiny“ Petrovic a Petroviček je nutné pro snížení fragmentace a posílení ekostabilizační funkce zemědělské krajiny.</p> <p>V rámci údolní nivy Metuje extenzivně obhospodařovat luční porosty sečí, nekombinovat s pastvou (v nivě není pastva žádoucí – zooveterinární důvody i devastace nivy sešlapem, v místech výskytu bledulí hrozí jejich likvidace rozšlapáním). V rámci údolní nivy je vhodné lokálně realizovat mělké nezastíněné tůňe, pro podporu biodiverzity a jako biotopy ohrožených druhů obojživelníků, hmyzu atp.</p>
Doporučení pro prostupnost krajiny	<p>Migrační prostupnost bioty: Na vodních tocích se nalézá celá řada migračně neprostupných vodohospodářských objektů – snaha o postupné zprostupnění toku (kamenné skluzy atp.) správci vodního toku i s ohledem na vymezenou EVL pro mihuli říční (<i>Lampetra planeri</i>).</p> <p>Rybí přechody na Metuji v ř.km. 50,83 (žlabový + bypass) na základě soudobých poznatků upravit tak, aby byly migračně prostupné a zajistili komunikaci v rámci vodního toku.</p>
Ostatní doporučení	<p>Turistika: Turistika nemá nadstandardní podmínky ani velmi atraktivní cíle, výjimkou je údolí Maršova nad Metují a podél Metuje, využívané zejm. místními obyvateli.</p> <p>Staré ekologické zátěže: Vzhledem k absenci starých ekologických zátěží v okrsku nejsou z hlediska této problematiky navržena žádná podrobnější doporučení a opatření.</p>

SCHÉMA KRAJINNÉHO OKRSKU

FOTODOKUMENTACE

Panorama polí nad Maršovem (U kříže)

Osamělý strom v náhorních polích Petrovic-Petroviček

Vyhlídky Kyrill nad Maršovem

Pohled na Maršov (údolí Metuje)

